

VISIE OP MANTELZORG

Hoog tijd voor een nieuw denkkader

Per zorgvrager zijn er nu in potentie 15 mensen in de omgeving die mantelzorg kunnen bieden, in 2040 zijn er dat nog maar 6. Met de vergrijzing neemt de behoefte aan zorg toe. De formele zorg groeit niet mee met die vraag en dat betekent meer druk op de mantelzorger. We zullen elkaar vaker, langer en intensiever moeten helpen, ook naast onze baan. Dat is binnen het huidige systeem in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt een schier onmogelijke opgave. De zorg en ondersteuning van ouderen en mensen met een handicap of chronische ziekte moet daarom anders. Het vraagt om een andere manier van denken, organiseren en werken. Een nieuw denkkader waarin de mens centraal staat en niet langer de betaalbaarheid van het systeem.

Van systeemgericht denken naar mensgericht werken

Vertrouwen in de mens moet het uitgangspunt zijn in de werkwijze van overheid en instanties. Een overheid die vraagt om voor elkaar te zorgen, is alleen effectief als er sprake is van wederzijds vertrouwen. Dat betekent dat de vrijheid van instanties om beleid rondom mantelzorg naar eigen inzicht in te vullen moet worden ingeperkt. Je kunt niet vragen om meer voor elkaar te zorgen, terwijl in tussentijd woningcorporaties inwonende mantelzorgers na jaren van intensieve hulp op straat zetten zodra de ouder is overleden. Of gemeenten die vragen om te bewijzen dat je mantelzorger bent, maar het vervolgens niet gewenst vinden dat er een mantelzorgverklaring komt. Mantelzorgers moeten ruim baan krijgen als de samenleving een beroep wil blijven doen op hun inzet.

Dat impliceert ook een verantwoordelijkheid voor werkgevers die het leven van mantelzorgers kunnen verlichten met betere verlofregelingen en flexibele werktijden. En van de overheid om via de belastingen mantelzorg beter mogelijk te maken.

Naar een solide sociale basis

Als mensen langer thuis blijven wonen, moeten hun mantelzorgers kunnen rekenen op een vrijwel onbeperkte laagdrempelige ondersteuning op wijkniveau en dat vanuit een krachtige sociale basis. Hierin is gegarandeerd dat mensen zo lang mogelijk kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven. En dat zij met elkaar voor elkaar zorgen, met familie, vrienden en de buurt. Dat gaat niet vanzelf, dat moet de gemeente faciliteren. Het vraagt allereerst om vertrouwen in de burgers, in wat zij kunnen en wat zij nodig hebben. Het vraagt ook om sociale professionals in elke wijk (in wijkteams) en om ontmoetingsplekken (buurthuizen). Op deze manier kan ook onderscheid worden gemaakt tussen lichte en zware vormen van mantelzorg met als doel de zwaarder belaste mantelzorgers meer formele zorg en ondersteuning aan te kunnen bieden.

Van vogelvrij in de Wmo naar borging van mantelzorg in alle (zorg)wetten

Met de decentralisatie van de zorg in 2015 is de mantelzorger min of meer vogelvrij verklaard, omdat de Wmo geen bescherming biedt. Zo kan elke gemeente naar eigen inzicht bepalen in welke mate mantelzorgers worden ondersteund en welke extra inzet zij van mantelzorgers

verwachten. Dit leidt tot grote verschillen tussen gemeenten en uitwassen in individuele situaties. Mantelzorg is nu alleen in de Wmo benoemd terwijl er meer (zorg)wetten zijn waarmee de mantelzorger te maken heeft. Mantelzorgers hebben maximale ondersteuning nodig die geborgd moet worden in alle (zorg)wetten, dus ook in de Zorgverzekeringswet, de Wet langdurige zorg en de Jeugdwet. De zorgprofessional, de mantelzorger en de zorgvrager moeten op gelijkwaardige voet samenwerken. Zij moeten de ruimte krijgen om samen te bepalen wat nodig en mogelijk is op het gebied van ondersteuning.

Visie van MantelzorgNL

Een andere visie en een nieuwe aanpak zijn nodig om mantelzorgers nu en in de nabije toekomst te ontlasten en om hen de ruimte te geven de hulp te kunnen blijven bieden op een manier die bij hen past. Onze visie verbindt de zorg. Immers, een overheid die vraagt van mensen om voor elkaar te zorgen is enkel effectief als zij mantelzorgers erkent en waardeert en als er sprake is van wederzijds vertrouwen. In dat scenario worden mantelzorgers door een teveel aan zorgtaken ook niet aan de arbeidsmarkt en het sociale leven onttrokken.

Doe mee

De opdracht is groot en start vandaag. Wij roepen op tot een paradigmashift: van systeemdenken naar mensgericht werken en tot het herijken van de waarde van mantelzorg. Deze visie wordt gebruikt voor tal van overleggen en trajecten die lopen en starten in ons land om tot een houdbare zorg te komen. Veel partijen zijn aan zet. Wij nodigen uit om te reageren en met ons mee te denken hoe wij met elkaar kunnen zorgen voor houdbare mantelzorg in ons land. Wij zijn uiteindelijk nu of in de toekomst allemaal mantelzorger of zorgvrager.

Om tot een nieuwe denkkader te komen is dit nodig om mantelzorg duurzaam en houdbaar te maken:

1. Een omkering van systeemgericht stelsel naar mensgericht.
2. Borging van mantelzorg in alle (zorg)wetten.
3. Inperking van de vrijheid van instanties om aanpassingen in het nadeel van mantelzorgers door te voeren.
4. Faciliteren van de sociale basis.
5. Een onderscheid tussen lichte en zware vormen van mantelzorg.

CONTACT

Algemeen: 030 659 22 22 info@mantelzorg.nl mantelzorg.nl
f mantelzorgnl mantelzorgnl mantelzorgnl 06 27 23 68 54